

ПРОБЛЕМА ПІДГОТОВКИ ДОДАТКІВ ДО ДИПЛОМУ ВИПУСКНИКІВ ЗВО В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Захаров М.В., Карпенко Н.В

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара,

факультет фізики, електроніки та комп'ютерних систем, м. Дніпро, Україна

Анотація. *Ця робота присвячена проблемі створення додатків до диплому випускників закладу вищої освіти. На сьогоднішній день кожна випускова кафедра готує самостійно дипломи і додатки до дипломів у електронному вигляді, щоб потім їх передати в типографію, де ці документи будуть надруковані. І лише невелика кількість закладів вищої освіти мають можливість купити комерційне програмне забезпечення або вже розробили його власними силами. Всі інші ЗВО вимушені працювати з великою кількістю паперових документів, які слід перевести в електронний вигляд і розташувати в документі про вищу освіту державного зразка відповідно до Закону України «Про вищу освіту». Саме за цієї причини виникає бажання автоматизувати процес заповнення додатків до диплому.*

Ключові слова: *додаток до диплому, ЗВО, ЄДЕБО.*

Підготовка та виготовлення документів про вищу освіту державного зразка відповідно до Закону України «Про вищу освіту» покладені на заклади вищої освіти (ЗВО). При цьому використовується інформація про випускників, яка зберігається в Єдиній державній електронній базі з питань освіти (ЄДЕБО). Але наявної в ЄДЕБО інформації (персональних даних випускників, даних про здобуту кваліфікацію (ступінь вищої освіти, назву спеціальності, назву освітньої програми тощо), облікових даних документів про вищу освіту тощо) достатньо тільки для підготовки до друку дипломів про вищу освіту [1]. Але до диплому є додаток, який потрібно заповнювати інформацією, що знаходиться у різних документах (в освітньо-професійній програмі, індивідуальному плані студента, відомостях успішності за всіма дисциплінами, які вивчав студент тощо).

У попередній версії ЄДЕБО була спроба автоматизувати введення даних про навчальні плани та успішність здобувачів освіти, але з переходом до поточної версії ЄДЕБО ця функціональність була усунена. Таким чином, для підготовки додатків до дипломів про вищу освіту частина даних експортуються

з ЄДЕБО, а інша інформація про зміст та результати навчання, про академічні та професійні права та деякі додаткові дані вноситься іншим способом. Форму додатку до диплому про вищу освіту затверджено наказом Міністерства освіти і науки України [2].

У даний час більшість ЗВО в Україні не мають інформаційної системи (ІС) власної розробки, а отже при оформленні додатків до дипломів досі працюють з документами у паперовому вигляді та документами, які надаються окремо з різних джерел, які потім вручну конвертуються в електронні версії. Так, наприклад, підсумкові оцінки кожного студента містяться у паперових відомостях про успішність, які видає деканат ЗВО. Окрім цього, при занесенні оцінок у додаток до диплому, слід враховувати, що у кожного студента різні вибіркові дисципліни, а отже додатково слід поділити студентів на групи за однаковими вибірковими дисциплінами і тільки тоді занести ці дані у загальну таблицю. І це лише один з прикладів роботи з документами, які великим «інформаційним потоком» надсилаються відповідальним за додатки співробітникам. Як наслідок, це займає значний час та зусилля.

Враховуючи досить велику кількість випускників, різноманітність спеціальностей та освітніх програм, за якими навчаються студенти, для ЗВО є актуальною проблема автоматизації процесу підготовки додатків до дипломів про вищу освіту.

У відкритому доступі в мережі Інтернет були знайдені ІС комерційної розробки [3, 4]. Окрім цього була знайдена інформація про ІС власної розробки ЗВО, які знаходяться у закритому доступі, такі як Єдине інформаційне середовище Національного університету «Кієво-Могилянська академія» та Електронна система управління навчальним процесом Львівського національного університету імені Івана Франка.

Кожні з цих ІС мають свої недоліки. Так, наприклад, ІС комерційної розробки мають платний доступ до свого функціоналу, а ІС власної розробки ЗВО знаходяться в закритому доступі, а отже ними неможливо буде скористатися. Окрім цього дані ІС потребують періодичного оновлення,

оскільки шаблон додатку до диплому може змінюватись. Також до недоліків вищезазначених ІС можна віднести надлишкову універсальність та складність налаштування.

У даній ситуації є сенс розпочати розробку власного програмного забезпечення, що дозволить:

- реалізувати функціонал, максимально пристосований до потреб випускової кафедри;
- суттєво зекономити власні кошти навчального закладу (ЗВО);
- швидко та ефективно підтримувати існуючі та розвивати нові модулі системи, орієнтуючись виключно на потреби конкретного навчального закладу.

Інформацію, яка потрібна для заповнення додатку до диплому можна умовно поділити на блоки, як показано на рис. 1.

До блоків з умовно-постійними даними належать:

- ✓ інформація про ЗВО;
- ✓ інформація про систему оцінювання;
- ✓ інформація про національну систему вищої освіти.

Ця інформація потенційно може змінюватись раз в декілька років під час реформи системи вищої освіти, отже, її можна внести у відповідні довідники.

Загальна інформація про кваліфікацію, спеціальність, здобуті результати навчання, перелік обов'язкових дисциплін та кількість кредитів по ним береться з освітньо-професійної програми, яка може корегуватись досить часто (кожні 1-2 роки), але вона є постійною для студента конкретного року набору. Тобто цю інформацію також можна зберігати у довідниках.

Рисунок 1. Аналіз наповнення додатку до диплому

Уся вищезазначена інформація є однаковою в додатках до диплому для усіх студентів одного року випуску. А далі йдуть відмінності, тобто інформація, яка належить конкретному студенту. Так блок «Інформація про студента» заповнюється інформацією із ЄДЕБО. Довідник із розподілу оцінок – це інформація про розподіл оцінок студента у відсотках, що є

найпростішим для автоматизації. А ось інформація про індивідуальний план студента та оцінки студента за дисциплінами – це потребує створення бази даних для накопичення вибірових дисциплін, які студенти повинні обрати за весь період навчання. Кількість дисциплін і послідовність їх вибору залежить від терміну навчання студента та його рівня (табл. 1).

Таблиця 1

Розподіл вибірових дисциплін по семестрам

Освітній рівень	Курс	Семестр 1, кількість дисциплін	Семестр 2, Кількість дисциплін	Усього дисциплін за курс
Бакалавр 3 роки 10 міс.	1	0	0	0
	2	2	2	4
	3	2	2	4
	4	3	1	4
Бакалавр 2 роки 10 міс.	1	0	1	1
	2	2	2	4
	3	3	1	4
Бакалавр 1 рік 10 міс.	1	0	2	2
	2	3	1	4
Магістр	1	0	5	5
	2	0	0	0
Аспірант	1	0	1	1
	2	2	0	2
	3	0	0	0
	4	0	0	0

Окрім цього, потрібно зберігати оцінки студента в кожному семестрі по кожній дисципліні. Однак якщо дисципліна викладається в двох семестрах, то у додаток до диплому слід ставити розрахунок середнього арифметичного балів за два семестри.

Вирішення цих задач дозволить значно спростити роботу осіб, відповідальних за формування дипломів та додатків до них. Результати цієї роботи в подальшому можуть бути використаними у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара.

ЛІТЕРАТУРА

1. Реєстри ЄДЕБО, Про ЄДЕБО. Електронний ресурс: <https://info.edbo.gov.ua/about/>.
2. Наказ МОН України від 25.01.2021 р. № 102 «Про затвердження форм документів про вищу освіту (наукові ступені) та додатка до них, зразка академічної довідки», поточна редакція від 18.04.2023 р., підстава – з3438-23.

3. Інформаційно-виробнича система (IBC) «ОСВІТА».
Електронний ресурс: <https://osvita.net/ua/>.
4. WEB-сервіс компанії DIGI Solution «WebPPP».
Електронний ресурс: <https://www.webppp.in.ua>.

THE ISSUE OF PREPARING ADDENDUMS TO DIPLOMAS OF GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN MODERN CONDITIONS

Mukola Zakharov, Nadiia Karpenko

Abstract. *This work is dedicated to the issue of preparing addendums to diplomas of graduates of higher education institutions. Nowadays, each graduating department independently prepares diplomas and diploma addendums in electronic form to later send them to a printing house where these documents will be printed. Only a small number of higher education institutions have the opportunity to purchase commercial software or have already developed it themselves. All other institutions are forced to work with a large number of paper documents, which need to be converted into electronic form and placed in a state standard higher education document in accordance with the Law of Ukraine "On Higher Education." It is for this reason that there is a desire to automate the process of filling out addendums to diplomas.*

Keywords: *diploma supplement, HEI, EDEBO.*

REFERENCES

1. EDEBO registers, About EDEBO. Electronic resource: <https://info.edbo.gov.ua/about/>.
2. Order of the Ministry of Education and Culture of Ukraine dated January 25, 2021 No. 102 "On approval of forms of documents on higher education (degrees) and their annex, sample academic certificate", current version dated April 18, 2023, basis - z3438-23.
3. OSVITA information and production system (IPS). Electronic resource: <https://osvita.net/ua/>.
4. WEB service of the DIGI Solution company "WebPPP". Electronic resource: <https://www.webppp.in.ua>.